

MRF 2025.77

Planklagenævnets afgørelse af 5. marts 2025, j.nr. 23/13496

Etablering af to 'affaldsøer' på 25 m² for ca. 30 sommerhuse var i strid med byplanvedtægt fra 1953, som udlagde området til beboelsesbygninger eller landbrug. Afvist mulighed for dispensation efter planlovens § 19 som stridende mod planens principper, da affaldsøerne havde karakter af fælles miljøstationer, som ikke kunne karakteriseres som boligformål og heller ikke var meget tæt på den umiddelbart tilladte anvendelse af området.

Jammerbugt Kommune meddelte i oktober 2023 byggetilladelse til opførelse af to afskærmede "affaldsøer" på hver ca. 25 m², der efter ansøgningen skulle betjene ca. 30 sommerhuse. Området var omfattet af en byplanvedtægt fra 1953 for et kystområde, hvor det i § 6, stk. 1, om bebyggelsesforhold i zone 2 og 3 var bestemt, at der – "udover de til landbrug, skovbrug, gartneri og fiskeri hørende bygninger – kun [må] opføres eller indrettes beboelsesbygninger med de dertil nødvendige udhuse, garager og lignende bygninger". Afgørelsen blev påklaget af en beboer i området, som anførte, at afgørelsen var i strid med byplanvedtægten. Med henvisning til, at kommunen med byggetilladelsen havde truffet en indirekte afgørelse om, at projektet var i overensstemmelse med byplanvedtægten, fandt Planklagenævnet (formanden) at kunne behandle klagen. Nævnet fandt med henvisning til tidligere afgørelser fra

2015 (j.nr. NMK-33-02584) og fra 2019 (j.nr. 18/09762), at det ansøgte var i strid med byplanvedtægtens bebyggelsesbestemmelse, idet affaldsøerne skulle betjene et ikke ubetydeligt antal sommerhuse og ville medføre miljøkonflikter i form af trafik, støj og lugtgener, hvormed affaldsøerne havde karakter af fælles miljøstationer, der ikke kunne karakteriseres som "boligformål". Da byplanvedtægtens § 6, stk. 1, var en del af planens anvendelsesbestemmelser, og den ansøgte anvendelse ikke lå meget tæt op ad den tilladte anvendelse til boligområde, landbrug, skovbrug, gartneri eller fiskeri, fandt nævnet, at dispensation ville være i strid med planens principper, jf. planlovens § 19, stk. 2, hvorfor det ansøgte kun kunne tillades ved tilvejebringelse af ny lokalplan. På denne baggrund ophævede nævnet kommunens indirekte afgørelse om, at affaldsøerne var i overensstemmelse med byplanvedtægten.

Kommentar: Planklagenævnets afgørelse i denne sag kan få meget vidtrækkende konsekvenser, da det er ganske udbredt i mange bolig- og ejerforeninger at etablere fælles affaldsøer for at opfylde de omfattende krav til affaldssortering, der er fastsat i affaldsbekendtgørelsen. Da sådanne affaldsøer i mange tilfælde er placeret på fællesarealer på ejendomme, der i lokalplan er udlagt som bolig, vil dette for især byplanvedtægter og lidt ældre lokalplaner betyde, at kommunen ikke kan meddele byggetilladelse til affaldsøer uden at vedtage en ny lokalplan, da det ofte ikke vil være muligt at dispensere fra lokalplanen, hvis man skal anlægge den fortolkning af planlovens § 19, som følger af afgørelsen i denne sag. Dette betyder med andre ord, at mange affaldsøer for bolig- og ejerforeninger formentlig er ulovligt etableret efter planloven, og at en lovliggørelse vil kræve et omfattende arbejde i kommunerne med udarbejdelse af nye lokalplaner. Der er således tale om en principiel sag, som det samlede Planklagenævn burde have taget stilling til. Samme fortolkning er efterfølgende blevet gentaget i en formandsafgørelse af 5. december 2025 (j.nr. 24/10597).

Afgørelse i klagesag om Jammerbugt Kommunes afgørelse om, at etablering af to affaldsøer på [A1], Pandrup, er i overensstemmelse med byplanvedtægt

Sag: 23/13496

Dato: 5. marts 2025

Jammerbugt Kommune traf den 4. oktober 2023 afgørelse om, at etablering af to affaldsøer på [A1], 9490 Pandrup, matr.nr. [M1] Hune By, Hune, er i overensstemmelse med byplanvedtægt nr. 1, vedrørende kystområdet.

En beboer i området har klaget over afgørelsen.

I denne afgørelse har Planklagenævnet behandlet følgende spørgsmål:

- Om forholdet er umiddelbart tilladt efter byplanvedtægten, jf. planlovens § 18, eller kræver dispensation fra byplanvedtægtens § 6.1.
- Om kommunen har hjemmel til at give dispensation, jf. planlovens § 19.

Planklagenævnet har ikke behandlet de øvrige klagepunkter i sagen.

Planklagenævnet ophæver afgørelsen. Det betyder, at kommunens afgørelse ikke længere gælder.

1. Sagens oplysninger

1.1. Ejendommen og byplanvedtægten for området

Klagen vedrører etablering af to affaldsøer på hver ca. 25 m² (ca. 3,1 m x 8,1 m), som ifølge ansøgningsmaterialet skal betjene de ca. 30 sommerhuse i området. Der etableres desuden afskærmning rundt omkring affaldsøerne. Afskærmningen består af sortmalede topplanker med en højde på ca. 1,75 m.

Arealerne hvor affaldsøerne placeres er omfattet af [byplanvedtægt nr. 1, vedrørende kystområdet](#), og ligger i zone 3.[1]

Byplanvedtægten fastsætter følgende i § 6.1 om bebyggelsesforhold i zone 2 og 3:

I zone 2 og 3 må - udover de til landbrug, skovbrug, gartneri og fiskeri hørende bygninger – kun opføres eller indrettes beboelsesbygninger med de dertil nødvendige udhuse, garager og lignende bygninger.

1.2. Afgørelsen, der er klaget over

Kommunen gav den 4. oktober 2023 byggetilladelse til opførelse af to affaldsøer på [A1], 9490 Pandrup, matr.nr. [M1] Hune By, Hune.

1.3. Klagen og bemærkningerne hertil

Planklagenævnet har under sagens behandling modtaget de dokumenter vedrørende sagens indhold, der fremgår af Bilag 1 sidst i denne afgørelse.

Planklagenævnet modtog klagen fra kommunen den 21. november 2023.

Klagen og de bemærkninger, der er modtaget i klagesagen, er alene kort gengivet i afgørelsen, men de er indgået i sagsbehandlingen i deres helhed.

2. Planklagenævnets bemærkninger og afgørelse

2.1. Planklagenævnets kompetence

Planklagenævnet kan tage stilling til retlige spørgsmål i forbindelse med en kommunes afgørelse efter planloven, jf. lovens § 58, stk. 1, nr. 3.^[2]

Retlige spørgsmål omfatter alle spørgsmål om lovligheden eller gyldigheden af truffne afgørelser, herunder fortolkning eller forståelse af lovbestemmelser samt overholdelse af almindelige forvaltningsretlige grundsætninger.

Planklagenævnets forståelse af kommunens afgørelse

Det følger af bygningsreglementet, at kommunalbestyrelsen, inden der kan gives byggetilladelse, skal undersøge, om det ansøgte byggearbejde er i strid med bl.a. planloven.

Hvis der er fastsat en lokalplan eller byplanvedtægt for området, forstår Planklagenævnet derfor som udgangspunkt en byggetilladelse som en indirekte afgørelse om, at projektet er i overensstemmelse med denne lokalplan eller byplanvedtægt (ud over de bestemmelser, der evt. er dispenseret fra). Dette gælder uanset, om lokalplanen eller byplanvedtægten er nævnt i byggetilladelsen.

Kommunen har truffet afgørelse om byggetilladelse. I den konkrete sag er der fastsat en byplanvedtægt for området, og Planklagenævnet forstår derfor

byggetilladelsen som en indirekte afgørelse om, at projektet er i overensstemmelse med denne byplanvedtægt.

Der er således i sagen truffet en (indirekte) afgørelse efter planloven, som Planklagenævnet kan tage stilling til.

2.2. Umiddelbart tilladt eller krav om dispensation

2.2.1. Klagen

Det fremgår af klagen, at etablering af affaldsøerne er i strid med byplanvedtægtens § 6.1.

2.2.2. Generelt om umiddelbart tilladt eller krav om dispensation

Bestemmelserne i en lokalplan er bindende over for borgerne, jf. planlovens § 18. Det betyder, at nye forhold, der er i overensstemmelse med lokalplanen, eller som ikke er reguleret af lokalplanen, er umiddelbart tilladte efter planloven. Derimod forudsætter dispositioner, der ikke er i overensstemmelse med lokalplanen, at kommunen kan og vil dispensere fra lokalplanbestemmelserne. Det samme gælder i forhold til byplanvedtægter.^[3]

2.2.3. Planklagenævnets vurdering

Byplanvedtægten fastsætter i § 6.1, at der i zone 2 og 3 – ud over de til landbrug, skovbrug, gartneri og fiskeri hørende bygninger – kun opføres eller indrettes beboelsesbygninger med de dertil nødvendige udhuse, garager og lignende bygninger.

Der er ansøgt om etablering af to affaldsøer på hver ca. 25 m², som skal betjene de ca. 30 sommerhuse i området.

Planklagenævnet finder, at de ansøgte affaldsøer ikke er i overensstemmelse med byplanvedtægtens § 6.1. Nævnet lægger herved vægt på, at de to affaldsøer skal betjene et ikke ubetydeligt antal sommerhuse og vil kunne medføre miljøkonflikter i form af trafik, støj og lugtgener. Affaldsøerne har derved karakter af fælles miljøstationer, som ikke kan karakteriseres som boligformål.

[4]

Affaldsøerne kræver derfor dispensation fra byplanvedtægtens § 6.1, jf. planlovens § 19.

2.3. Mulighed for at give dispensation

En kommune kan dispensere fra en byplanvedtægt, hvis dispensationen ikke er i strid med planens principper, eller hvis dispensationen tidsbegrænses, jf. planlovens § 19, stk. 1. Videregående afvigelser end dem, der er nævnt i stk. 1, kræver vedtagelse af en ny lokalplan, jf. planlovens § 19, stk. 2.

Principperne i en lokalplan er efter lovbestemmelsens forarbejder planens formålsbestemmelse og de anvendelsesbestemmelser, som er fastsat ud fra formålet med planen. Principperne omfatter ifølge forarbejderne også den planlagte struktur, fordeling mellem friarealer og bebyggede arealer. Det samme gælder i forhold til byplanvedtægter.

Dispensation fra en anvendelsesbestemmelse kan kun gives i ganske særlige tilfælde, hvis der er tale om en anvendelse, som ligger meget tæt på den umiddelbart tilladte.

Byplanvedtægtens § 6.1 er en del af planens anvendelsesbestemmelser. Planklagenævnet finder, at det ansøgte er en anvendelse, som ikke ligger meget tæt på den umiddelbart tilladte anvendelse til boligområde, landbrug, skovbrug, gartneri eller fiskeri. En dispensation fra bestemmelsen er således i strid med planens principper.

Kommunen har således ikke hjemmel til at give dispensation, idet de ansøgte affaldsøer er i strid med planens principper. Det ansøgte kræver således tilvejebringelse af en ny lokalplan, jf. § 19, stk. 2.

Planklagenævnet har på den baggrund ikke fundet anledning til at tage stilling til de øvrige klagepunkter.

2.3. Forhold, som ikke behandles

Servitut

Det er i klagesagen gjort gældende, at de ansøgte affaldsøer er i strid med en tinglyst deklaration fra 1977.

En kommunes mulighed for at administrere på grundlag af privatretlige servitutter fremgår af planlovens § 43. Efter denne bestemmelse kan kommunen ved påbud eller forbud håndhæve overholdelsen af servitutbestemmelser om forhold, hvorom der kan optages bestemmelser i en lokalplan.

Kommunen beslutter selv, om den ønsker at bruge planlovens § 43 til at håndhæve bestemmelser i en privatretlig servitut, hvis betingelserne herfor i øvrigt måtte være opfyldt. En kommunes beslutning om ikke at ville bruge bestemmelsen – hvad enten dette skyldes, at kommunen ikke har ønsket at håndhæve servitutbestemmelsen, eller at kommunen ikke har fundet, at servitutbestemmelsen er overtrådt – er ikke en afgørelse efter planloven og kan derfor ikke påklages til og efterprøves af Planklagenævnet.

Jammerbugt Kommune har i dette tilfælde besluttet ikke at ville håndhæve servitutbestemmelser og har således ikke truffet en afgørelse efter planloven.

På denne baggrund afviser Planklagenævnet at behandle denne del af klagen.

Såfremt klageren ønsker at få efterprøvet, hvorvidt etablering af de ansøgte affaldsøer er i strid med servituten, må klageren således anlægge et civilretligt søgsmål ved domstolene, hvis betingelserne for at anlægge en sådan retssag i øvrigt er overholdt.

3. Afsluttende bemærkninger

Planklagenævnet ophæver Jammerbugt Kommunes afgørelse af 4. oktober 2023 om, at etablering af to affaldsøer på [A1], 9490 Pandrup, matr.nr. [M1] Hune By, Hune, er i overensstemmelse med byplanvedtægt nr. 1, vedrørende kystområdet.

Planklagenævnet beklager den lange sagsbehandlingstid.

Afgørelsen er truffet af formanden på nævnets vegne, jf. § 4 i lov om Planklagenævnet.^[5]

Planklagenævnets afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. § 3, stk. 3, i lov om Planklagenævnet. Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder, jf. § 3, stk. 4, i lov om Planklagenævnet.

[1] Planen kan søges frem på plandata.dk: <http://kort.plandata.dk/searchlist/#/>.

[2] Bekendtgørelse af lov om planlægning, jf. lovbekendtgørelse nr. 572 af 29. maj 2024 med senere ændringer.

[3] Jf. planlovens § 68, stk. 2, modsætningsvis.

[4] Se hertil Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse af 19. januar 2015 i sagen [NMK-33-02584](#) samt Planklagenævnets afgørelse af 19. maj 2019 i sagen

18/09762. Afgørelserne kan læses på <https://pkn.naevneneshus.dk/>

[5] Lov nr. 1658 af 20. december 2016 om Planklagenævnet med senere ændringer.

Lovområder:

Planloven, retlig (efter 1. februar 2017)